

7. *Zephyrus quercus* L. St u d d ving 26 Aug. 1897 een ex. op licht (l.c.).

8. *Polyommatus agestis* Schiff. (*astrarche* Brgstr.). Deze soort ving St u d d 21 Juli 1899 (l.c.).

Deze voorbeelden zijn zeer waarschijnlijk wel te vermeerderen. De tijd ontbreekt mij echter om alle tijdschriftseries op dit onderwerp na te zoeken. Vooral de Engelsche zullen nog wel gegevens bevatten. Ik meen evenwel te kunnen volstaan met nog 2 waarnemingen uit ons eigen land te vermelden.

9. *Vanessa antiopa* L. Bij het doorwerken van Ir. v a n W i s s e l i n g h's aantekeningen voor het samenstellen der vliegtijden vond ik: op 16 Sept. 1925 1 ex. om lantaarns te Nijmegen vliegend.

10. *Eumenis semele* L. De heer J o n k e r (Amsterdam) smeerde 31 Aug. 1938 's avonds te Ermelo. Het resultaat was: 2 vlinders, 1 *Triphaena fimbriata* Schreber (1759) = *fimbria* L. (1767) en 1 *E. semele* L.! Het dier zat actief te zuigen als een Agrotide. Opgemerkt moet worden, dat de soort tot de vlinders behoort, die ook overdag sap afscheidende boomen bezoeken. Vlinders, die dat niet doen, zullen natuurlijk evenmin, als zij in donker vliegen, gesmeerde boomen bezoeken. Deze *semele* bewijst m.i. wel, dat er geen scherpe grenzen bestaan tusschen de dagvlinders eenerzijds en de nachtvliegers anderzijds wat hun gewoonten betreft.

Bij het beschouwen van de geciteerde voorbeelden blijkt, dat we gedeeltelijk met migranten te doen hebben, die blijkbaar ook 's nachts trekken, maar het grootste deel kan niet aldus verklaard worden. Moge dit artikel aanleiding geven tot verdere waarneming en bestudeering van deze interessante afwijkingen van het normale gedrag der dagvlinders!

Amsterdam.

B. J. LEMPKE.

Deux formes nouvelles de diurnes hollandais.

1. — *Pyrameis atalanta* L. ab. *flavomaculata* nov. ab. — Les taches apicales des ailes supérieures, normalement blanches, sont jaunes ou jaunâtres.

Le type est un exemplaire frais, capturé par Mlle M. E. Mac Gillavry, à Aalsmeer en 1938; il se trouve dans sa collection.

Des exemplaires présentant une modification de la couleur des taches apicales sont rares: je ne connais que l'ab. *de-walschei* Derenne (*Lambillionea*, 1926, p. 90; 1933, pl. VII, fig. 4), chez laquelle ces taches sont „d'un brun vert noirâtre”.

La forme où le rouge est remplacé par du jaune est connue depuis longtemps et a été décrite par différents auteurs (*flavescens* Fritsch, 1913 = *testacea* Pionneau, 1924 = *flava* Eitel, 1924). Il est d'autant plus intéressant de remarquer que

de même la modification du blanc en jaune se présente ici, fait bien connu chez les *Pieridae*: l'exemplaire montre ce changement tant au recto qu'au verso et il affecte aussi les demi-lunes internervurales au bord externe des ailes qui sont modifiées en jaunâtre.

2. — *Adopoea lineola* O. ab. *antiardens* nov. ab. — Tous les dessins noirs du recto des quatre ailes manquent, elles sont ainsi d'un jaune-brun uniforme.

Le type est une femelle capturée à Oud-Millingen en 1933; il se trouve dans ma collection. La forme correspond tout à fait à *Adopoea flava* Brunn. ab. *antiardens* Obth., Lép. Comp., fasc. IV, p. 357, pl. XXXVII, fig. 242, 1910. Elle doit être excessivement rare.

Amsterdam.

B. J. LEMPKE.

Over enkele vormen van *Triphaena pronuba* L.

I. Wat is de typische vorm van *Triphaena pronuba* L.?

De oorspronkelijke beschrijving door Linné in *Systema Naturae*, ed. X, p. 512, 1758, luidt: „*P. Noctua spirilinguis cristata, alis incumbentibus griseis; inferioribus luteis: fascia atra submarginali*”. Hierop volgen 10 citaten en de aanduiding: „*Habitat in Cheirantho, Thlaspi, Senecione, Primula. Larva nuda, testacea, linea dorsali nigra interrupta*”.

Zooals bekend is, behoort *Tr. pronuba* tot onze variabelste *Agrotidae*. Het is dus bij het rangschikken van de verschillende kleurgroepen noodzakelijk nauwkeurig aan te kunnen geven, welke vorm degene is, dien Linné voor zich had, toen hij de soort beschreef. Op het eerste gezicht laten de woorden: „*alis incumbentibus griseis*” weinig twijfel over en het is dan ook volkomen begrijpelijk, dat Tutt bij het opstellen van zijn vormenschema (*Brit. Noct.*, vol. 2, p. 100, 1892) den typischen vorm aldus definieerde: „*Pale greyish, almost unicolorous = pronuba, Linn.*” Warren (in Seitz, vol. 3, p. 42, 1909) geeft dezelfde omschrijving als zijn eminente landgenoot: „*Vflgl blassgrau (typisch)*.” Terloops zij opgemerkt, dat de beide in Seitz afgebeelde exemplaren (pl. 9, regel e, fig. 2 en 3) hier in het geheel niet aan beantwoorden.

Spuler daarentegen is van een geheel andere meening. Hij schrijft (*Schmett. Eur.*, I, p. 145, 1905): „*Bei dieser in der Färbung von Vorderleib und Vfln so ungemein abändernden Art ist es in Deutschland üblich, die Formen mit hellerem Vorderrand und Halskragen und meist stärkerer Zeichnung als pronuba L. zu bezeichnen, die andern, Fig. 16b, als innuba Tr.... Das „alis griseis” der Linnéschen Diagnose, das im Gegensatz zu simbria m. Er. zu bedeuten hat: mit graulichen Elementen auf den Vfln, auf die seltene Form mit gleichmäßig gelbgrau [sic! Lpk.] gefärbten Vfln allein zu*